

Америка үшін болашақ және 2020 жылғы 18 шілде — Бірінші нөмір

Келісім үңгірлерінің адамдары: дүниенің ақырында Мұса мен Ілияс

Jeff Pippenger

2023-08-23

Мұса мен Ілияс — пайғамбарлық рәміздер; мәнмәтінге қарай олардың әрқайсысы жеке рәміз ретінде де ұғыныла алады, сондай-ақ екеуін де қамтитын біртұтас рәміз ретінде де түсіндіріле алады. Екі куәліктің негізінде әрбір іс бекітіледі, ал Аянның он бірінші тарауында Мұса мен Ілияс Ескі және Жаңа Өсиеттердің екі куәсін бейнелейді. Мәсіхтің Екінші келуін бейнелейтін Өзгеру тауында бұл қос рәміз жексенбілік заң дағдарысының әрі жүз қырық төрт мыңын (Ілияс), әрі шейіттерін (Мұса) білдіреді. Рәміз ретінде бірге алғанда, Хорибтегі үңгірде олар Құдайдың мінез-құлқының аяны болып табылатын, лаодикеялықты филадельфиялыққа айналдыруға күдіреті бар хабарды “естітін”, “оқитын” және “сақтайтын” ақырзамандағы Құдай халқын бейнелейді. Жақында, (өте жақында) ақымақ лаодикеялық адвентистердің “Міне, Күйеу жігіт келе жатыр” деген айқайға дұрыс жауап беру үшін қажет “майды” енді пайдалана алмайтын бір сәт туады.

Мұса Жаратқан Иеге былай деді: «Міне, Сен маған: “Осы халықты бастап алып шық”,— дейсің; бірақ менімен бірге кімді жіберетініңді маған білдірмедің. Сонда да Сен: “Мен сені атыңнан білемін, әрі сен Менің көз алдымда рақым таптың”,— дедің. Енді, егер мен Сенің көз алдыңда рақым тапқан болсам, өтінемін, маған Өз жолыңды көрсет, мен Сені танып-білуім үшін және Сенің көз алдыңда рақым табуым үшін; әрі осы ұлттың Сенің халқың екенін ескере гөр». Сонда Ол: «Менің қатысуым сенімен бірге барады, әрі Мен саған тыныштық беремін»,— деді. Ал Мұса Оған: «Егер Сенің қатысуың менімен бірге бармаса, бізді бұл жерден алып шықпа. Өйткені менің де, Сенің халқыңның да Сенің көз алдыңда рақым тапқанымыз осы жерде немен белгілі болады? Бұл Сенің бізбен бірге жүруің арқылы емес пе? Сонда мен де, Сенің халқың да жер бетіндегі барлық халықтардың ішінен ерекшеленетін боламыз»,— деді. Жаратқан Ие Мұсаға: «Сен айтқан осыны да орындаймын; өйткені сен Менің көз алдымда рақым таптың, әрі Мен сені атыңнан білемін»,— деді. Сонда Мұса: «Өтінемін, маған Өз ұлылығыңды көрсет»,— деді. Ал Ол: «Мен бүкіл игілігімді сенің алдыңнан өткіземін, әрі сенің алдында Жаратқан Иенің есімін жариялаймын; кімге рақым етсем, соған рақым етемін, кімге мейірім көрсетсем, соған мейірім көрсетемін»,— деді. Тағы да Ол: «Сен Менің жүзімді көре алмайсың; өйткені Мені көріп, тірі қалатын адам болмайды»,— деді. Жаратқан Ие тағы былай деді: «Міне, Менің жанымда бір орын бар; сен сол жерде жартастың үстінде тұрасың. Сонда Менің ұлылығым өтіп бара жатқанда, Мен сені жартастың жарығына қойып, өтіп кеткенше сені қолыммен жабамын. Содан кейін қолымды аламын, сонда сен Менің артымды көресің; бірақ Менің жүзім көрінбейді». Жаратқан Ие Мұсаға тағы былай деді: «Алғашқыларындай екі тас тақтаны жонып ал, сонда Мен сол тақталарға сен сындырған алғашқы тақталардағы сөздерді жазамын.

Таңертең дайын бол да, таңертең Синай тауына көтеріл, әрі сол жерде таудың басында Маған келіп тұр. Ешкім де сенімен бірге көтерілмесін, бүкіл таудың еш жерінде ешкім көрінбесін; сол таудың алдында қойлар да, ірі қара да жайылмасын». Сонда ол алғашқыларындай екі тас тақтаны жонып алды; Мұса таңертең ерте тұрып, Жаратқан Ие өзіне бұйырғандай, Синай тауына көтерілді де, қолына екі тас тақтаны алды. Жаратқан Ие бұлт ішінде түсіп келіп, сол жерде онымен бірге тұрды да, Жаратқан Иенің есімін жариялады. Жаратқан Ие оның алдынан өтіп бара жатып: «Жаратқан Ие, Жаратқан Ие Құдай, рақымды әрі мейірімді, ашуға баяу, ізгілігі мен шындығы мол, мындағандарға мейірімін сақтайтын, заңсыздықты, қылмысты және күнәні кешіретін, бірақ айыптыны ешқашан жазасыз қалдырмайтын; әкелердің заңсыздығын балаларға және немерелерге, үшінші және төртінші ұрпаққа дейін тартқызатын Құдай»,— деп жариялады. Сонда Мұса дереу жерге дейін иіліп, тағзым етті. Ол былай деді: «Енді, Уа, Ием, егер мен Сенің көз алдында рақым тапқан болсам, өтінемін, Иеміз арамызда жүре гөр; өйткені бұл қасарысқан халық; біздің заңсыздығымызды және күнәмізді кешіріп, бізді Өзіңнің мұраң ете гөр». Сонда Ол: «Міне, Мен келісім жасаймын: сенің бүкіл халқыңның алдында жер жүзінің ешбір жерінде де, ешбір ұлттың арасында да жасалмаған ғажайыптар жасаймын; сенің араларыңда жүрген бүкіл халық Жаратқан Иенің ісін көреді; өйткені Менің сенімен істейтінім — қорқынышты іс»,— деді. Мысырдан шығу 33:12–34:10.

Мұса дүниенің ақырындағы Құдай халқын бейнелейді. Олар — тергеуші соттың «соңғы күндерінде» Құдайдан Өзінің «жолын» көрсетуді сұрап, сол арқылы Құдайды «тануды» қалайтындар; соған жауап ретінде Құдайдан Оның «Өзімен бірге жүретіні» және Құдайдың сол халыққа «тыныштық» беретіні туралы уәдені қамтитын жауап алады.

Жаратқан Ие былай дейді: Жолдарға тұрындар да, қарап көріңдер, ежелгі соқпақтарды сұрандар, игі жол қайда екенін сұрандар да, сонымен жүріңдер, сонда жандарыңа тыныштық табасындар. Бірақ олар: «Онымен жүрмейміз»,— деді. Сондай-ақ Мен сендердің үсттеріңе күзетшілер қойдым да: «Кернейдің үніне құлақ салындар»,— дедім. Бірақ олар: «Құлақ салмаймыз»,— деді. Еремия 6:16, 17.

Еремия «көргісі» де, «тыңдағысы» да келмейтін адамдар тобын айқындайды; сондықтан олар «игі жолды» іздеп, «сонымен жүретіндерге» уәде етілген «тынығуға» ие болмайды. Ишая бұл тынығуды «сергіту» деп айқындайды.

Ол білімді кімге үйретпек? Ілімді кімге ұқтырмақ? Сүттен айырылғандарға ма, омыраудан шыққандарға ма? Өйткені өсиет үстіне өсиет, өсиет үстіне өсиет; жол үстіне жол, жол үстіне жол; мұнда аздап, онда аздап болуға тиіс. Себебі Ол осы халыққа мүкіс еріндермен және бөгде тілмен сөйлейтін болады. Ол оларға: «Міне, титықтағанға тыныштық табғызатын орын осы, міне, сергіту осы»,— деген еді. Бірақ олар тыңдағылары келмеді. Сондықтан Жаратқан Иенің сөзі олар үшін өсиет үстіне өсиет, өсиет үстіне өсиет; жол үстіне жол, жол үстіне жол; мұнда аздап, онда аздап болды,— сонда олар жүріп барып, шалқасынан құлап, күйреп, торға түсіп, ұсталып қалатын болды. Ишая 28:9–13.

«Тынығу» мен «сергіту» соңғы ескерту хабары жарияланатын кезде төгілетін кейінгі жаңбырды білдіреді.

«Маған үшінші періштенің хабары аяқталып келе жатқан уақыт көрсетілді. Құдайдың күдіреті Өз халқының үстінде болды; олар өз жұмыстарың бітіріп, алдарындағы сын сағатына дайындалған еді. Олар кешкі жаңбырды, яғни Жаратқан Иенің алдынан келетін сергуді, қабылдаған болатын, әрі тірі куәлік жандандырылған еді. Соңғы ұлы ескерту барлық жерде жарияланып, хабарды қабылдамаған жер тұрғындарын қоздырып, қаһарландырған еді.» Early Writings, 279.

«Кейінгі жаңбыр» болып табылатын «тынығу» немесе «сергіту» туралы уәде өз ішіне Құдайдың Өз халқының қасында болатын Өзінің «қатысуы» жөнінде Мұсаға үңгірде берілген уәдені де қамтиды.

«Бұл іс Елуінші күндегімен ұқсас болады. Ізгі хабардың басталуында Киелі Рухтың төгілуі арқылы берілген «алғашқы жаңбыр» қымбат тұқымның көктеп шығуына себеп болғаны сияқты, орақтың пісіп-жетілуі үшін оның соңында «кейінгі жаңбыр» беріледі. «Сонда Жаратқан Иені танимыз, Оны тануды жалғастырсақ; Оның келуі таңның атуындай анық, әрі Ол бізге жаңбырдай, жерге жауатын кейінгі және алғашқы жаңбырдай келеді». (Ошия 6:3.) «Ендеше, Сион ұлдары, қуаныңдар, Құдайларың Жаратқанда шаттаныңдар; өйткені Ол сендерге алғашқы жаңбырды тиісті мөлшерде берді, әрі сендер үшін жаңбырды — алғашқы жаңбыр мен кейінгі жаңбырды жаудырады». (Жоел 2:23.) «Соңғы күндері, — дейді Құдай, — Рухымнан барлық жан иелерінің үстіне төгемін». «Сонда Жаратқан Иенің атын шақырған әркім құтқарылады». (Елшілердің істері 2:17, 21.) Ізгі хабардың ұлы ісі Құдай күдіретінің оның басталуын айқындаған көрінісінен кем көрініспен аяқталмауға тиіс. Ізгі хабардың басталуында алғашқы жаңбырдың төгілуінде орындалған пайғамбарлықтар, оның соңында кейінгі жаңбырда қайтадан орындалуға тиіс. Міне, елші Петір алдын ала қараған «сергіту уақыттары» осылар; ол былай деген: «Ендеше, тәубеге келіндер және бет бұрыңдар, сонда күнәларың өшіріледі [тергеу сотында], әрі Жаратқан Иенің алдынан сергіту уақыттары келіп, Ол Иса Мәсіхті жібереді». (Елшілердің істері 3:19–20.)»

«Құдайдың қызметшілері, жүздері қасиетті бағышталудың нұрымен жарқырап, сәулеленіп, Көктен келген хабарды жариялау үшін бір жерден екінші жерге асыға барады. Бүкіл жер жүзі бойынша мыңдаған дауыстармен ескерту берілетін болады. Кереметтер жасалады, науқастар сауықтырылады, әрі белгілер мен ғажайыптар сенушілерге ілесіп жүреді. Шайтан да жалған ғажайыптармен әрекет етеді, тіпті адамдардың көз алдында көктен от түсіреді. (Аян 13:13.) Осылайша жер тұрғындары өз ұстанымдарын айқындауға жеткізіледі». Ұлы күрес, 611, 612.

Соңғы күндердегі Киелі Рухтың төгілуі Ізгі хабарды жариялаудың басындағы Киелі Рухтың төгілуі арқылы бейнеленіп көрсетілген. Рухтың қауымдарға не айтып тұрғанын тыңдағысы келмейтіндерге арналған “Жаратқан Иенің сөзі” дүниенің ақырын бейнелеп көрсету үшін бір пайғамбарлық тарих желісін екінші бір пайғамбарлық тарих желісіне қосудың пайғамбарлық қағидасы болды. Бұл, шын мәнінде, бір нәрсенің соңы оның басы арқылы

бейнеленеді деген қағидадан кем емес. Осы пайғамбарлық ережені ақымақ Лаодикиялық Жетінші күн адвентист халқы теріске шығарады. Ол қабылданғанда, Құдай “білімді үйрете” алады; Даниял сол білімнің ақырзаман уақытында артатынын көрсетеді, ал дәл сол білім туралы Ошия Құдай халқының оны теріске шығарғаны үшін құритынын айтады. Ишая мен Еремиядағы естуден де, көруден де бас тартатын топ Құдай Өзінің “соңғы күндегі” халқына күндердің ақырындағы дағдарыстан аман-есен өтуі үшін беруге уәде еткен “тынығуды,” яғни “сергітуді,” теріске шығарады.

Құдай Мұсаға жариялаған «Жаратқан Иенің есімі» (мінезі) — «Жаратушы Тәңір» «рақымды әрі мейірімді, ашуға баяу, ізгілік пен ақиқатқа бай» екендігі. Оның мінезі — рақым мен ақиқат. Оның мінезін білдіретін ақиқат әрдайым Оның рақымымен байланысты, өйткені Құдай әуелі оларға Өз рақымын көрсетпейінше, ешбір адам Оның ақиқатын түсіне алмайды; себебі бәрі де күнә жасап, Құдайдың ұлылығынан (мінезінен) айырылған. Иса Мәсіхтің Альфа мен Омега екендігі туралы ақиқат Құдай заңсыздықтары мен күнәларын кешірген адамдар тарапынан танылады және сақталады. Сол кешірім тергеуші соттың соңғы көріністерінде жүзеге асады. Ол Өз рақымын көрсетіп, осылайша олардың күнәларын кешіргендерді Өзінің мұрасы етіп алып, олармен келісімге кіреді.

«Осы жер тарихының соңғы күндерінде Құдайдың өсиеттерін сақтайтын халқымен жасасқан келісімі жаңартылуға тиіс». Review and Herald, February 26, 1914.

Мұса да қоса барлық пайғамбарлар Құдай Өзінің келісімін жүз қырық төрт мың деп танылғандармен жаңартатын тергеуші соттың соңғы күндерін көрсетіп отыр. Ал сол келісім бекітілген кезде, Құдай: «Мен бүкіл жер бетінде де, ешбір халық арасында да бұрын-соңды жасалмаған ғажайып істерді жасаймын; сенің арандағы бүкіл халық Жаратқан Иенің ісін көреді; өйткені Мен сенімен жасайтын іс — қорқынышты іс»,— дейді.

Хороб тауындағы, яғни Синай тауы деп те аталатын жердегі Мұсаның үңгірдегі бастан кешкені Мұсаның Құдай халқымен күресінің аясында орналастырылған болатын. Оның күресі Құдай өзіне тапсырған міндетті орындауға қатысты еді. Мұса Құдайдың дүниеге арналған хабары жөнінде күрес үстінде болды. Жаратқан Ие Өзінің ұлылығын Мұсаға көрсетудің дәл алдында, біз Мұсаның Жаратқан Иеге қарсы қисын келтіріп сөйлегенін көреміз: егер Жаратқан Ие Ааронның алтын бұзауын айнала билеп жүрген бүлікшілерді жойса, онда сол бүлікшілердің жойылуы Құдайдың құдіретін айқындап тұрған хабардың жойылуына алып келер еді.

Жаратқан Ие Мұсаға былай деді: «Мен осы халықты көрдім, міне, бұл — қасарысқан халық. Енді Мені қоя бер, оларға қарсы қаһарым лап етіп, оларды құртып жіберейін; ал сенен ұлы бір халық жаратамын». Сонда Мұса өз Құдайы Жаратқан Иеге жалбарынып: «Уа, Жаратқан Ие, неге Өзің Мысыр жерінен ұлы құдіретпен және қуатты қолыңмен алып шыққан халқыңа қарсы қаһарың лап етеді? Мысырлықтар: “Ол оларды тауларда қырып, жер бетінен жойып жіберу үшін, жамандықпен алып шықты”,— деп неге айтсын? Жалындаған қаһарыңнан қайт, халқыңа істемек болған осы пәледен теріс бұрыл. Өзіңе ант еткен құлдарың Ыбырайымды, Ысқақты және Исраилді есіңе ал; Сен оларға: “Ұрпақтарыңды көктегі жұлдыздардай көбейтемін, әрі Мен айтқан осы жердің

бәрін ұрпақтарыңа беремін, сонда олар оны мәңгі иемденеді”, — деген едің», — деді.

Сонда Жаратқан Ие халқына істемек болған пәледен қайтты. Мысырдан шығу 32:9–14.

Мұсаның үңгірдегі бастан кешкен тәжірибесі Мұсаның әлемге жариялауға тағайындалған хабарын қамтиды. Жаратқан Иенің Мұсаның жанынан өтіп, Өзінің мінез-құлқын жария еткені туралы куәлік Құдайдың бүлікшіл (Лаодикеялық) халқы жөніндегі ішкі хабардың аясында берілген, ал Илиястың үңгірдегі бастан кешкен тәжірибесінің аясы оның Езабелмен, яғни Америка Құрама Штаттарының, Папалықтың және Біріккен Ұлттар Ұйымының үштік одағымен күресі ішінде берілген. Бірі — қауым үшін ішкі хабарды, екіншісі — әлем үшін сыртқы хабарды білдіреді, бірақ Мұса мен Илиястың екі куәгері Хоривтегі бір үңгірде, әрі екеуі де дүниенің ақырындағы сол үңгірде бейнеленген.

Ахаб Езабелге Илиястың істегендерінің бәрін, сондай-ақ барлық пайғамбарларды семсермен қалай өлтіргенін айтып берді. Сонда Езабел Илиясқа хабаршы жіберіп: «Егер ертең осы уақытта сенің жаныңды олардың біреуінің жанына тең қылмасам, құдайлар маған солай етсін, тіпті одан да артығын етсін», — деді. Мұны көргенде, ол орнынан тұрып, жанын сақтау үшін қашып кетті де, Яхудаға қарайтын Беэр-Шебаға келіп, қызметшісін сонда қалдырды. Ал өзі шөлге бір күндік жол жүріп барып, бір арша ағашының түбіне отырып, өзіне өлім тілеп: «Жетеді енді, Уа, Жаратқан Ие, жанымды ал, өйткені мен әкелерімнен артық емеспін», — деді. Сосын арша ағашының түбінде жатып ұйықтап қалды. Міне, бір періште оған тиіп: «Тұр да, тамақтан», — деді. Ол қараса, міне, бас жағында шоқтың үстінде пісірілген күлше мен бір құмыра су тұр екен. Ол ішіп-жеді де, қайтадан жатып қалды. Жаратқан Иенің періштесі екінші рет келіп, оған тиіп: «Тұр да, тамақтан, өйткені алдындағы жол сен үшін тым ұзақ», — деді. Сонда ол орнынан тұрып, ішіп-жеді де, сол астың қуатымен қырық күн, қырық түн жүріп, Құдайдың тауы Хорибке жетті. Сол жерде бір үңгірге келіп, сонда қонды; міне, оған Жаратқан Иенің сөзі келіп: «Мұнда не істеп жүрсің, Илияс?» — деді. Ол: «Әскерлердің Құдайы Жаратқан Ие үшін мен қатты қызғандым; өйткені Исраил ұлдары Сенің келісіміңді тастап, құрбандық орындарыңды қиратты, пайғамбарларыңды семсермен өлтірді; жалғыз мен ғана қалдым, енді олар жанымды да алып қою үшін іздеп жүр», — деді. Сонда Ол: «Шық та, таудың үстінде Жаратқан Иенің алдында тұр», — деді. Міне, Жаратқан Ие өтіп бара жатты, әрі Жаратқан Иенің алдында тауларды айырып, жартастарды быт-шыт қылған зор да қуатты жел тұрды; бірақ Жаратқан Ие желдің ішінде емес еді. Желден кейін жер сілкінісі болды; бірақ Жаратқан Ие жер сілкінісінің ішінде емес еді. Жер сілкінісінен кейін от болды; бірақ Жаратқан Ие оттың ішінде емес еді. Оттан кейін баяу, сыбырлаған үн естілді. Илияс мұны естігенде, шапанымен жүзін жауып, сыртқа шықты да, үңгірдің аузына барып тұрды. Міне, оған бір дауыс келіп: «Мұнда не істеп жүрсің, Илияс?» — деді. Ол: «Әскерлердің Құдайы Жаратқан Ие үшін мен қатты қызғандым; өйткені Исраил ұлдары Сенің келісіміңді тастап, құрбандық орындарыңды қиратты, пайғамбарларыңды семсермен өлтірді; жалғыз мен ғана қалдым, енді олар жанымды да алып қою үшін іздеп жүр», — деді. Сонда Жаратқан Ие оған: «Бар, жолыңмен Дамаск шөліне қайт; сонда жеткен соң, Хазаелді Сирияға патша етіп майла. Нимшидің ұлы Ехуды Исраилге патша етіп майла; ал Абел-Мехолалық Шафаттың ұлы Елишаны өз орнына пайғамбар етіп майла. Сонда Хазаелдің семсерінен құтылғанды Еху өлтіреді, ал

Ехудың семсерінен құтылғанды Елиша өлтіреді. Алайда Мен Исраилде Бағалдың алдында тізе бүкпеген жеті мың адамды, оны сүймеген әрбір ауызды Өзіме калдырдым»,— деді. 1 Патшалықтар 19:1–18.

Илиястың үңгірдегі бастан кешкені пайғамбардың хабарға деген түңілуін және өз хабары мен еңбегінің ықпалы туралы оның түсінігін білдіреді. Мұса Құдайдың жариялаған хабарын қорғап тұрды, ал Илияс сол хабардан бас тартқан еді. Бұл — бір хабардың өзі, тек айырмашылығы: біреуі қауымға қатысты ішкі сипатта, ал екіншісі қауымнан тыс сыртқы сипатта. Дегенмен пайғамбарлық тұрғыдан алғанда, екеуі бірігіп Аян он сегізінші тараудағы екі қырлы хабарды бейнелейді. Үңгірмен байланысты барлық шындықтар жөнінде мен айрықша атап көрсеткім келетіні мынау: “соңғы күндерде” екі жағдайда да айтылатын түңілу хабардың өзіне және оның әсеріне байланысты болады.

Мұса мен Илияс екеуі де Жаратқан Иенің «сөзі» болып табылатын «дауысты» «еститін» әрі «көретін» жандарды бейнелейді. Сол «сөз» Оның рақым мен ақиқаттан тұратын мінез-құлқын білдіреді. Забур жыршысы да Құдайдың рақымын, яғни Оның мінез-құлқын, өзіне көрсетуін сұрайды. Оның «рақымын» көру үшін Забур жыршысы Рухтың шіркеулерге не дейтінін «естуге» уәде етеді.

Бас музыка жетекшісіне. Қорах ұлдарына арналған Забур. Уа, Жаратқан Ие, Сен Өз жеріңе рақым көрсеттің; Жақыптың тұтқындығын қайтардың [кері бұрдың]. Сен халқыңның заңсыздығын кешірдің, олардың барлық күнәсін жаптың. Села. Сен бүкіл қаһарыңды алып тастадың; қаһарлы ашуыңнан теріс бұрылдың. Бізді қайтар, уа, құтқарылуымыздың Құдайы, және бізге деген ашуыңды тоқтат. Бізге мәңгілікке ашулы болмақсың ба? Ашуыңды барлық ұрпақтарға созбақсың ба? Өзіңнің халқың Сенде қуану үшін, бізді қайта тірілтпейсің бе? Уа, Жаратқан Ие, бізге мейірімді көрсет, әрі бізге Өзіңнің құтқаруыңды сыйла. Құдай — Жаратқан Иенің не айтатынын тыңдаймын; өйткені Ол Өз халқына және Өзінің әулиелеріне тыныштық айтады; бірақ олар енді қайтадан ақымақтыққа бұрылмасын. Шынында, Оның құтқаруы Өзінен қорқатындарға жақын, сонда даңқ жерімізде қоныстансын. Мейірім мен шындық тоғысты; әділдік пен тыныштық бірін-бірі сүйіп қарсы алды. Шындық жерден көктеп шығады; ал әділдік көктен төмен қарайды. Иә, Жаратқан Ие игілікті береді; сонда жеріміз өз өнімін береді. Әділдік Оның алдында жүреді, әрі бізді Оның іздерінің жолына қояды. Забур 85:1–13.

Назар аударыңыз: әділдік пен татулықты туғызатын «мейірім мен шындық» («шындық» дегеніміз — біз айтып келген еврейше ‘emet’ сөзі) «сүйісті». Олар өзара біріккен. Забур жыршысы өз әнін тергеу сотының соңғы күндеріне орналастырады; сол кезде Құдай Өз «халқының заңсыздығын» «кешірген» болады. Өтініш — Жаратқан Ие Өз халқын «қайта тірілтсе» екен.

«Киелі Рухтың қызметі арқылы жаңғыру мен реформация жүзеге асуға тиіс. Жаңғыру мен реформация — екі түрлі нәрсе. Жаңғыру рухани өмірдің жаңаруы, ақыл мен жүрек күштерінің жандануы, рухани өлімнен қайта тірілу дегенді білдіреді. Реформация қайта ұйымдасуды, көзқарастар мен теориялардың, әдеттер мен іс-тәжірибелердің өзгеруін білдіреді. Егер реформация Рухтың жаңғыруымен байланыспаса, ол әділдіктің игі

жемісін бере алмайды. Жаңғыру мен реформация өздеріне белгіленген қызметті атқаруға тиіс, әрі осы қызметті атқару барысында олар өзара ұштасуы керек». *Selected Messages*, 1-кітап, 128.

Забур жыршысы сұрайтын «қайта жандану» — өзінің өлі екенін білетін жанның өтініші. Забур жыршысы сұрайтын сол қайта жандану — Лаодикеялық үшін сұрауға өте қиын өтініш, өйткені Лаодикеялық өзінің рухани өлі екенін аңғармайды; ал егер олай болмаса, онда оның қайта жандануға мұқтаждығы болмас еді. Қайта жандану «Құдай Ие не айтатынын естуге» келіскенде жүзеге асады, әрі Киелі Рух біздің ішімізде тұрақтағанда келетін сол қайта жандануды иеленуімізден бұрын ешбір өзге іс тұрмауға тиіс.

«Арамызда шынайы құдайшылдықтың қайта жандануы — біздің барлық мұқтаждықтарымыздың ішіндегі ең ұлысы әрі ең шұғылы. Оны іздеу біздің ең алғашқы ісіміз болуы тиіс». *Selected Messages*, 1-кітап, 121.

Аян кітабы туралы айта отырып, Уайт ханым былай дейді.

«Біз халық ретінде осы кітаптың біз үшін нені білдіретінін түсінген кезде, арамызда ұлы рухани жаңғыру көрінетін болады». *Testimonies to Ministers*, 113.

«Жандану» деген сөз өмірге қайта әкелу деп анықталады. Жүз қырық төрт мыңның қатарына кіруге тандалғандар, ең алдымен, өздерінің өлі екендігін және жандануға мұқтаж екенін мойындауға тиіс. Жүз қырық төрт мыңның өлі екендігі — сынақ уақыты жабылдардың дәл алдында мөрі ашылатын хабардың елеулі құрамдас бөлігі. Бұл шындық туралы бізде айтарымыз әлі де көп. Оларды жандандыратын нәрсе — Құдай оларды «жандандырған» кезде және оларға Өзінің әділдігін берген кезде оларға көрсететін «рақымы». Оларды жандандыратын нәрсе — Исаның Альфа мен Омега екендігі туралы шындық, әрі осы түсінік олардың ішінде бар ақылдан асып түсетін «тыныштықты» тудырады. Уәде мынадай: «шындық» «жерден көктеп шығады». «Шындық» ретінде бейнеленген, Альфа мен Омега болып табылатын хабар Америка Құрама Штаттарынан бастау алады, өйткені ол «жерден» көктеп шығады. Бастапқыдағы хабар Америка Құрама Штаттарынан келді, ал ақырдағы хабар да сол жерден көктеп шығады.

Құдайдың үңгір адамдарының рәміз екендігіне қатысты мәнмәтінді ескере отырып, біз рәміздік үңгірде болған өзге пайғамбарларды қарастырамыз. Иса Жақия шомылдырушыны Илияс деп таныды, ал Жақия, келуге тиіс Мәсіхтің Иса екендігін білуге мұқтаж болған кезде, түрмеде еді. Оған Исаның шынайы болмысын білу қажет болды. Ол өзі жариялаған хабар мен Иса жариялауды жалғастырған хабардың шынайы хабар екендігін білуге мұқтаж болды. Ол шәкірттерін Исадан осы сұрақты сұрауға жіберді, ал Иса олардың сұрағын айналып өтіп, оларға Өзінің ұлылығын көрсете бастады.

Осылайша күн де өте шықты, ал Жақияның шәкірттері мұның бәрін көріп, естіп тұрды. Ақырында Иса оларды Өзіне шақырып алып, Жақияға өздерінің куә болғандарын барып айтып беруді бұйырды да, бұған қоса: «Менің кесірімнен сүрінбейтін әркім бақытты», — деді. Лұқа 7:23, R. V. Оның Құдайлық болмысының дәлелі азап шегіп жүрген адамзаттың мұқтаждарына сай келуінен көрінді. Оның ұлылығы біздің төмен күйімізге

дейін төмен түсуінен айқындалды.

«Шәкірттер осы хабарды жеткізді, және соның өзі жеткілікті болды. Жохан Мәсіх туралы пайғамбарлықты есіне алды: “Жаратқан Ие Мені момындарға ізгі хабарды уағыздауға майлады; Ол Мені жаралы жүректілерді таңуға, тұтқындарға азаттықты және бұғаулыларға түрменің ашылуын жариялауға; Жаратқан Иенің рақым жылының келгенін жариялауға жіберді”. Ишая 61:1, 2. Мәсіхтің істері Оның Мәсіх екендігін жариялап қана қоймай, Оның патшалығының қандай жолмен орнайтынын да көрсетті. Жоханға шөлде Илиястың басына келген сол ақиқат ашылды: сонда “Жаратқан Иенің алдында тауларды қопарып, жартастарды быт-шыт қылған ұлы да күшті жел соқты; бірақ Жаратқан Ие желдің ішінде емес еді; желден кейін жер сілкінісі болды; бірақ Жаратқан Ие жер сілкінісінің ішінде емес еді; жер сілкінісінен кейін от болды; бірақ Жаратқан Ие оттың ішінде емес еді;” ал оттан кейін Құдай пайғамбарға “бәсең, жым-жырт үнмен” сөйледі. 3 Патшалықтар 19:11, 12. Сол сияқты, Иса да Өз жұмысын қару-жарақтың сартылы мен тағылар мен патшалықтарды төңкеру арқылы емес, рақым мен жанқиярлыққа толы өмірі арқылы адамдардың жүректеріне сөйлеу арқылы атқаруға тиіс еді». *The Desire of Ages*, 217.

Құдайдың құдіреті Оның Сөзі арқылы жеткізіледі. Ол «адамдардың жүректеріне» жеткізіледі. «Жай, бәсең үннің» сабағы осы еді. Алайда Илиястың хабары — Құдай халқының сыртындағы күштерді айқындайтын сыртқы хабар. Мәсіх Илиясқа «соңғы күндерде» құдіреттің қай жерде екендігін, яғни Оның сөзінде екенін айтып тұрған еді; дегенмен қиратушы желмен, жер сілкінісімен және отпен бейнеленген «қару-жарақ қақтығысы мен тақтар мен патшалықтардың төңкерілуі» Аян кітабында бейнеленген, Құдай халқы бетпе-бет келетін сыртқы күштердің үшеуін білдіреді. Қиратушы «жел» — Киелі кітап пайғамбарлығында исламның нышаны. «Жер сілкінісі» — Француз төңкерісінің бүлігі мен анархиясы. «От» — Содом мен Гомораға түсірілген жойқын жаза. Илияс үңгірге жету үшін папалық биліктен қашып барған еді; сондықтан Жаратқан Ие оған дүниенің соңындағы дағдарысты құрайтын барлық зұлым күштерге қарамастан, Құдайдың құдіреті табылатын орын — сол жай, бәсең үн екенін ашып көрсетті.

Мұса, Илияс және Шомылдыру рәсімін жасаушы Жоханның бәрі де Құдайдың мінез-құлқының үңгірден көрініс тапқанына куәлік етеді. «Үңгір» — зұлым әрі азғын ұрпаққа берілетін жалғыз белгі. Иса «азғын да зұлым ұрпақ» туралы айтты; бұл — тергеу сотының «соңғы күндеріндегі» ұрпақ. Сол ұрпаққа берілген белгі — үш күн үңгірде, яғни киттің қарнында болған Жүніс пайғамбар еді.

Жұрт қалың жиналған кезде, Ол сөзін бастап: «Бұл — зұлым ұрпақ: олар бір белгі іздейді; бірақ оларға Жүніс пайғамбардың белгісінен басқа ешқандай белгі берілмейді. Өйткені Жүніс нинивеліктерге қандай белгі болса, Адам Ұлы да осы ұрпаққа сондай болады», — деді. Лұқа 11:29, 30.

Жүніс үш күн, үш түн киттің ішінде болды; Иса да үш күн көрде болды. Жүніс бір белгі болды, Иса да солай. Олар, әрине, өлімнен кейін келетін қайта тірілудің белгісін бейнелейді.

Сонда заң мұғалімдері мен парызшылдардың кейбірі Оған былай деп жауап берді: «Ұстаз, Сенен бір белгі көргіміз келеді». Бірақ Ол оларға жауап беріп, былай деді: «Зұлым әрі азғын ұрпақ белгі іздейді; алайда оған Жүніс пайғамбардың белгісінен басқа ешқандай белгі берілмейді. Өйткені Жүніс үш күн, үш түн алып балықтың ішінде болғанындай, Адам Ұлы да жердің қойнауында үш күн, үш түн болады. Ниневияның адамдары сотта осы ұрпақпен бірге тұрып, оны айыптайды, өйткені олар Жүністің уағызын естіп, тәубеге келген еді; міне, мұнда Жүністен де ұлырақ Біреу бар». Матай 12:38–41.

Егер біз тарихтың қайталану қағидасын, сондай-ақ бүкіл қасиетті тарих дүниенің ақырын айқындайтынын ескере отырып түсінсек, онда Жүніс пен Мәсіхтің өлімі, жерленуі және қайта тірілуі қазір Құдай халқы үшін әрі «белгі», әрі хабар болып табылады. Жүніс киттің қарнынан шығарылған кезде, ол хабарды жариялады; дәл сол сияқты Мәсіх жатқан үңгірден періште тасты алып тастаған сәтте-ақ, Мәсіхтің қайта тірілуі туралы хабар бірден жария етілді. Мұса, Илияс, Жүніс және Мәсіх арқылы бейнеленгендер «соңғы күндердегі» Құдай халқын ғана емес, сонымен бірге олардың әрқайсысы жеткізген хабарды да бейнелейді.

Жүністің белгісі Мәсіхтің мейірімді мінезі айқын көрінетін үңгірдегі бастан кешуді де қамтиды. Иса Илиясқа көрсеткен сол бір мейірім, хабарды жариялау жауапкершілігінен қашып бара жатқан Жүніске де көрсетілді. Жүніс туралы айтар көп нәрсе бар, бірақ енді басқа мәселелерді қарастыру қажет.

Үңгір, өзге мағыналарымен бірге, өлім мен қайта тірілуді білдіреді. Соңғы күндердегі Құдайдың келісімдегі халқы көптеген куәліктер арқылы өлі болып, содан кейін қайта тірілген ретінде айқындалған. Әрине, мәсіхші Құдай Патшалығын көру үшін қайтадан туылуға тиіс, және бұл ескі тәндік адамның өлуін білдіреді, бірақ пайғамбарлық тұрғыдан бұл бұдан да тереңірек мағынаны білдіреді. Бұл өз жолында тоқтатылған хабар туралы айтады. Илияс хабарды жариялауды тоқтатты, Жүніс хабарды жариялаудан қашып кетті. Жохан түрмеге тасталып, өлім жазасына кесілді. Иса айқышқа шегеленді.

Сондықтан Жүністің белгісі жай ғана өлім мен қайта тірілу туралы емес; ол хабардың өлімі мен қайта тірілуі туралы, әрі Құдай сөзінде бейнеленген барлық хабарлар Әкеден Исаға берілген, содан кейін Жәбірейілге, одан кейін пайғамбарға берілген, ал ол оны жазып, қауымдарға жолдаған соңғы ескерту хабарының өкілі болып табылады. Құдай Мұсаның үңгірдегі тәжірибесінде сол хабарды аяқтап, қайта бастағысы келген еді. Илияс хабаршы ретіндегі қызметін аяқтап, үңгірге қашты. Жүніс Таршишке қашты. Шомылдыру рәсімін жасаушы Жақия өлтірілді, Иса да солай. Осы куәліктердің бәрі Аян кітабына әкелініп, бір-бірімен сәйкестендірілуі тиіс. Даниял мен Аян — екі кітап, бірақ “Иса куәлігі” олардың сондай-ақ бір кітап екенін айқындайды. Оларда Киелі кітапқа тән сол бір сипаттар бар. Бір кітапты құрайтын екі кітап және екі куәгерді бейнелейтін екі автор.

Бабылдың, ал кейін Мидия-Парсының тұтқыны болған Даниял арыстандар апанына тасталғанда, рәміздік түрде өлді. Жүніс алып балықтың жұтқаны кезінде рәміздік түрде өлді. Аян беруші Жохан қайнап тұрған майға тасталғанда, рәміздік түрде өлді. Уильям Миллер қайтыс болды, бірақ оның көрініс басында әділдердің қайта тірілуін күтіп тұрған

періштелер бар деген уәдесі бар. Future for America қызметі 2020 жылғы 18 шілдеде рәміздік түрде өлді.

Соңғы ескерту хабары папалық биліктің өлімші жарасының жазылуы аясында берілген. Жараның жазылуы — Аян кітабының он үшінші және он жетінші тарауларының айрықша тақырыбы. Өлімші жара жазылған кезде қайта тірілген папалық Аян кітабының он жетінші тарауында бейнеленген сегізінші патшалыққа айналады. Ол сегізінші деп танылады, яғни жетеудің ішінен шыққан. Сегіз саны қайта тірілудің нышаны болып табылады, өйткені ер бала туғаннан кейін сегізінші күні сүндеттелу — келісім-қатынас мөрі ретінде — орындалуға тиіс еді. Бұл рәсім мәсіхшілік дәуірінде шомылдыру рәсімімен алмастырылды, ал шомылдыру рәсімі Мәсіхтің өлімін, жерленуін және қайта тірілуін бейнелейді. Мәсіх жетінші күннен кейінгі күні қайта тірілді. Сондықтан Ол пайғамбарлық тұрғыдан сегізінші күні қайта тірілді. Мың жылдық тынығудан кейін жаңадан жаратылған жер сегізінші мыңжылдықта қайта тіріледі.